

ADAR · AGRUPACIO CATALANA-NORD-BALEAR

PARLAMENT DE CATALUNYA	Secretaria General
REGISTRE GENERAL	
30 NOV. 2023	
ENTRADA NÚM.	116808
N. T.	/13

343-00071/13
c5

PARLAMENT DE CATALUNYA

A LA MESA DE LA COMISSIÓ DE JUSTÍCIA

APORTACIÓ ESCRITA DE L'ASSOCIACIÓ D'AVIADORS DE LA REPÚBLICA AMB RELACIÓ AL PROJECTE DE LLEI DE MEMÒRIA DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA (TRAM. 343-00071/13).

APORTACIONS

En primer lloc, agrair profundament a les persones que van tindre la iniciativa d'engegar aquesta Proposició de Llei, als que l'han impulsat, i als que la estan redactant i col·laborant. Un gran treball, necessari i de justícia.

Amb intenció de poder prestar servei en la redacció de la Llei, a les pròpies entitats memorialistes de les quals formem part i en benefici de tots, ens permetem expressar les següents consideracions i reflexions sobre algunes de les parts que aquesta associació es sent més implicada.

1)

Títol II. Dret a la veritat

Article 6. Documents per a la recuperació de la memòria democràtica

6. La Generalitat ha de concedir subvencions i ajuts per tal de facilitar a les persones titulars de documents per a la recuperació de la memòria democràtica de titularitat privada integrants del patrimoni documental el compliment de les obligacions que estableix l'article 13 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol.

OBSERVACIONS

El concepte de persones titulars de documents inclou a les entitats memorialistes? Diríem que no es preveu ni concreta cap ajut, de ninguna classe, per les entitats memorialistes.

CAS PARTICULAR:

L'Associació d'Aviadors de la República porta 47 ANYS recopilant documents i recepcionant donacions (dels seus socis la majoria antics aviadors, d'altres membres de l'aviació, familiars d'ex combatents, simpatitzants, seguidors, col·leccionistes,...), o **adquirint** en molts casos (dins de les seves possibilitats), fons documentals i bibliogràfics, així com objectes i materials històrics relacionats amb la aviació a la Guerra Civil. En el cas de les donacions s'han rebut amb la intenció, desig o determinació dels donants per que ADAR fos la depositaria, posseïdora i conservadora.

Això suposa, hi ha suposat durant molts anys, un esforç, un compromís, i un cost personal i material per la seva conservació, catalogació, tractament i digitalització.

No cal dir, que els referits fons estan al servei d'historiadors, investigadors i interessats en general. Igualment, la seu d'ADAR esta oberta a tothom, prestant atenció a tota classe de visitants i donant resposta a quantes consultes els hi arriben (moltes de familiars d'antics membres de la aviació, sobre l'història dels seus antecessors).

2)

Títol IV. Dret a la reparació de les víctimes

Capítol I. Reparació i reconeixement de les víctimes

Article 14. Definició de les víctimes

MANCANÇA AL NOSTRE ENTENDRE:

DANYS INDIRECTES I CONSEQUENCIALS

La reincorporació a la vida civil dels represaliats i exiliats.

Afectats:

Les persones joves que a més de sacrificar la seva joventut, o persones no tan joves que van perdre molts anys de la seva vida, que varen lluitar en defensa dels seus ideals i de la legalitat constitucional davant l'alçament militar franquista, que varen servir a l'exèrcit de la República, i que al acabar la contesa foren jutjats, empresonats i represaliats com podien ser en batallons disciplinaris de soldats treballadors, i que havent sobreviscut finalment al ser alliberats tingueren que tornar a fer el servei militar, i que després de tantes lluites, repressions i anys privats de llibertat, es van haver de reincorporar a la vida civil.

Objecte/ altre tipus de victimisme/ reparació:

Les persones anteriorment al·ludides, en la majoria de casos perduts els estudis que seguien a l'inici de la guerra, o sense mitjans de subsistència, hagueren de sobreposar-se i sobreviure en un entorn hostil, en condicions d'extrema precarietat, que els obligaren a un esforç sobrehumà per iniciar un nou camí a la vida i arribar a aconseguir un mínim de recursos vitals. Aquest començar de zero, dels perdedors, confrontats al sector social, cultural, y econòmic que representaven els vencedors, procurant mantenir la dignitat personal dels que els emparava la raó, constituïria, al nostre parer, també una catalogació de víctimes, o victimisme, que salvo equivocació no sempre s'ha tingut en compte.

3)

Article 16. Actes de reconeixement i homenatge

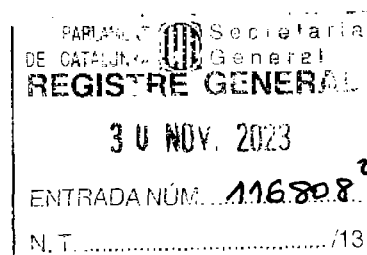
6- La Generalitat promou la col·laboració amb altres administracions públiques i les entitats memorialistes en els actes d'homenatge i reconeixement.

OBSERVACIONS

No es clarifica ni es concreta els ajuts que poden rebre les entitats memorialistes quan son elles qui promouen els actes d'homenatge i reconeixement.

CAS PARTICULAR

L'Associació d'Aviadors de la República porta 46 ANYS fent homenatges i reconeixements a les víctimes de la Guerra d'Espanya, als aviadors caiguts en acte de servei i als que es van significar durant i després de la guerra, així com a persones e institucions que reconegueren el valerós, esforçat i efectiu paper que va jugar l'Aviació de la República.

4)

Article 17. Dies de reconeixement i homenatge

1. S'estableixen els dies nacionals de reconeixement següents:
 - a) El 5 de febrer de cada any es commemora el Dia Nacional de l'Exili i la Deportació.
 - b) El 15 d'octubre de cada any es commemora el Dia Nacional en Memòria de les Víctimes de la Guerra Civil i les Víctimes de la Repressió de la Dictadura Franquista.
2. La Generalitat impulsa actes de commemoració de la memòria democràtica cada 14 d'abril (data de proclamació, el 1931, de la República Catalana) i cada 7 de novembre (data de constitució, el 1971, de l'Assemblea de Catalunya).
3. La Generalitat impulsa actes d'homenatge i reparació cada 27 de gener, Dia Internacional de Commemoració en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust; i cada 8 de maig, Dia Internacional per al Record i la Reconciliació i d'Homenatge a totes les Víctimes de la Segona Guerra Mundial; així com en altres diades vinculades a la defensa dels drets humans i la condemna d'episodis de violacions greus de drets humans.

SOL·LICITUD DE MODIFICACIÓ/ Article 17. Apartats 1 i 2.

A AFEGIR

Al menys en l'apartat 1 i 2 de l'article, i pel cas que els citats dies no coincideixin en festius, se senyalin els més propers, o els següents, en el calendari que si ho siguin.

MOTIVACIÓ

La majoria de les associacions memorialistes, i com exemple l'Associació d'Aviadors de la República, tractant-se d'entitats voluntaristes, altruistes, sense ànim de lucre, emprats la majoria dels seus membres en altres activitats que els hi proporcionen el sostén per subsistir, difícilment es poden permetre celebrar-ho en dies feiners.

CAS PARTICULAR

ADAR, a títol d'exemple, entre altres commemoracions, porta 46 anys celebrant en dies festius, davant el monument que va erigir la pròpia associació a Gadesa, un Acte d'homenatge en memòria de TOTES les víctimes a la Batalla de l'Ebre i a la Guerra Civil.

5)

Article 32. Dignificació de fosses

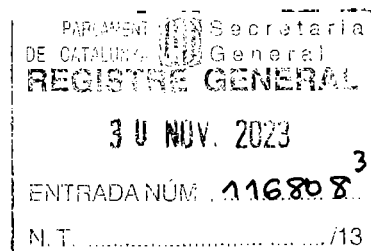
1. En el cas que la intervenció en un indret on es puguin localitzar restes de persones desaparegudes consisteixi a recuperar-lo com a Espai de Memòria Democràtica de Catalunya, s'han d'adoptar les mesures pertinents per garantir-ne la preservació i fer-hi la senyalització i dignificació corresponents, amb l'estudi previ i la divulgació posterior dels esdeveniments històrics associats a la desaparició d'aquelles persones. Per fer possible el desenvolupament d'aquestes actuacions, es poden establir acords de col·laboració tècnica i econòmica amb els ajuntaments afectats.

OBSERVACIONS

Per fer possible el desenvolupament d'aquestes actuacions, es podrien també establir acords de col·laboració tècnica i econòmica amb entitats memorialistes.

CAS PARTICULAR

L'Associació d'Aviadors de la República, des de la seva creació, s'ha dedicat a senyalitzar llocs desconeguts on trobar les restes de pilots abatuts en acte de servei, els d'enterrament i a dignificar les seves tombes.

6)

Títol VI. Entitats memorialistes

Article 39. Mesures per fomentar i enfortir l'associacionisme i la participació ciutadana en activitats relacionades amb la memòria democràtica

L'Administració de la Generalitat ha de promoure les mesures següents:

b) Mesures de suport i ajut destinades a entitats memorialistes per al desenvolupament d'activitats relacionades amb la memòria democràtica, d'acord amb les disponibilitats pressupostaries.

MANCANÇA:

Faltaria una referència al **manteniment** de les associacions memorialistes que acreditin desenvolupar activitats relacionades amb la memòria democràtica.

Precedents:

A)

Ley 20/2022, de 19 de octubre, de Memoria Democrática.

Artículo 57. Consejo de la Memoria Democrática.

Valorar y emitir dictamen acerca del informe sobre las ayudas y apoyos que anualmente realice la Administración General del Estado y sobre las medidas que contribuyan a la consecución de los objetivos de esta ley a través de la actuación de entidades memorialistas, a las que apoyará en su creación y **mantenimiento**.

B)

Proposició de Llei de Memòria Democràtica de Catalunya (publicat al BOPC el 12.07.21), Presentada pel Grup Parlamentari de Socialistes i Units per Avançar.

Article 34. Foment de l'activitat de les entitats memorialistes

La Generalitat promourà, en el marc dels seus programes d'actuació en matèria de memòria democràtica, ía *realització* de mesures que contribueixin a la consecució dels objectius d'aquesta llei a través de l'actuació d'entitats memorialistes, a les quals donarà suport en ía creació i el **manteniment**

L'Article 34 anterior es prestava a confusió. El redactat era prou complex per determinar quines entitats memorialistes i en quins casos se'n beneficiarien del que es primordial per elles com es que se'ls hi proporcioní suport pel seu **manteniment**.

L'Article 39 apartat b) actual simplifica el redactat però obvia la referència al **manteniment**.

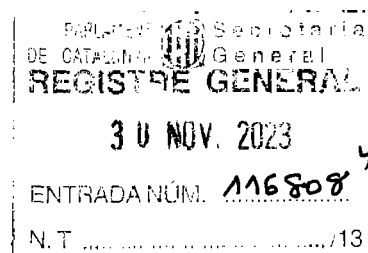
Entenem que caldria definir el concepte **manteniment** (1), així com els criteris per valora'l (2).

(1)

Allò del que estan tant necessitades les entitats memorialistes como seria el de cobrir les despeses bàsiques de funcionament (personal -mínim una persona encarregada de les tasques administratives-, dels costos dels subministraments (aigua i llum), serveis de neteja i manteniment ..., en definitiva les despeses fixes). En general, les referides despeses no importen quantitats significatives.

(2)

Estaria, segons el nostra criteri, relacionat amb l'historial de la associació, en les seves tasques d'investigació, en els serveis que presta, en la quantitat d'activitats que du a terme, en els projectes que desenvolupa, en la seva organització, en els fons documentals i bibliogràfics que conserva i engrandeix, en la exhibició i préstec dels fons, en que disposi d'instal·lacions i espais a l'abast d'historiadors, investigadors estudiants, interessats i públic en general.

En definitiva, la Proposició de Llei no concreta ni es distingeix la classe de suport que rebran i dels que estan tant necessitades, especialment el del **manteniment**.

Tampoc es fa distinció entre les entitats de nova creació i les que porten un llarg camí recorregut. Per exemple, en el cas de l' Associació d'Aviadors de la República, que porta 47 anys activa, que esta avalada per la concessió de la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, de la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona, i de tants altres reconeixements, amb múltiples projectes en marxa, pocs suports materials ha rebut de la Generalitat, cap en els últims anys. Podria ser el cas de tantes d'altres entitats en similar situació.

Les entitats memorialistes, sense ànim de lucre, altruistes, de caràcter voluntarista, realitzen un gran esforç per desenvolupar les seves activitats. Demanàriem doncs als polítics professionals que es posessin al lloc d'aquestes entitats, dels seus membres, al redactar les lleis, i a l'hora de determinar i materialitzar els ajuts, i que la recaptació dels impostos, a demés de permetre el funcionament de les institucions públiques, també permetessin, d'alguna manera, el d'elles. Les referències anteriors al seu **manteniment** així ho feien pensar.

Causa malestar des de la posició de les entitats memorialistes, (integrades en el nostre cas per familiars d'antics aviadors, historiadors, investigadors, acadèmics, professors, polítics, metges, i persones de tota mena de classe i condició interessades en la història) estant al servei públic, percebre la sensació de practicar en molts casos el que es podria qualificar com una espècie de mendicitat davant dels servidors públics.

7)

Títol IX. Organització administrativa i institucional

Capítol II. Memorial Democràtic

Article 59. Funcions i facultats del Memorial Democràtic

g) Afavorir la participació de les entitats memorialistes i altres institucions, públiques i privades, que tenen per objecte recuperar, preservar i divulgar la memòria democràtica i reflexionar sobre la societat actual.

MANCANÇA

-Demanàriem major concreció i explicació, l'abast, del concepte **afavorir** ("Afavorir la participació de les entitats memorialistes...").

OBSERVACIONS/ DEMANDES

-Agrairíem que s'establís una relació de caràcter bidireccional entre el Memorial Democràtic i les entitats memorialistes. Que no es tractes solament d'una adhesió de les entitats memorialistes als projectes que foren iniciativa del Memorial.

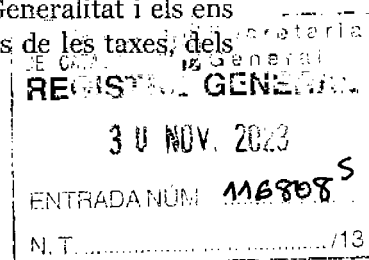
-Que s'implementessin canals i sistemes per què el Memorial s'interessés i tingués coneixement, o major coneixement, de les iniciatives i treballs desenvolupats per les entitats memorialistes.

-Què el Memorial es poses també al servei de les entitats memorialistes oferint mitjans materials i personals per facilitar els seus treballs i projectes.

8)

Disposició addicional sisena. Beneficis fiscals en tarifes

Amb la finalitat d'afavorir la divulgació dels valors i del coneixement de la memòria democràtica a través de projectes d'investigació, cinematogràfics, d'arts escèniques i d'arts visuals realitzats per professionals, l'Administració de la Generalitat i els ens dependents i vinculats han d'establir beneficis fiscals en les tarifes de les taxes, dels

preus públics i d'altres preus establertes per la Filmoteca de Catalunya i els centres d'arxiu i les biblioteques adscrits a l'Administració de la Generalitat relatives a l'ús dels fons.

OBSERVACIONS/DEMANDA

Incloure a les entitats memorialistes com beneficiaries en les tarifes de les taxes, dels preus públics i d'altres preus establertes per la Filmoteca de Catalunya i els centres d'arxiu i les biblioteques adscrits a l'Administració de la Generalitat relatives a l'ús dels fons, en els seus treballs de divulgació dels valors i del coneixement de la memòria democràtica. Per aquests supòsits demanaríem l'exempció total. Podria tractar-se de projectes historiogràfics, de museïtzació, de memorials, de centres d'estudis històrics, o similars.

S'exclourien de la exempció el divulgatius que poguessin comportar aspectes lucratiu com podrien ser els cinematogràfics, d'arts escèniques i d'arts visuals realitzats per professionals.

Reiterem el nostre reconeixement per l'esforç i treball que s'està fent i ens prestem a ajudar en tot allò que sigui necessari.

29 de novembre de 2023

Nom de la persona/entitat que fa les aportacions:

Associació d'Aviadors de la República (A.D.A.R.) CENTRE D'HISTÒRIA AERONÀUTICA

Fundada a Barcelona l'any 1976
c/ Guifré, 8 - 08001 Barcelona
T- 609 933 106 / 649 477 512 / 607802569

Signatura

Antonio Vilella Llovet
President ADAR, A.C.N.B.
Associació d'Aviadors de la República (A.D.A.R.) - Agrupació Catalana-Nord-Balear
Teoian.antonio@gmail.com
607802569

